

2n ESO - Socials

UD 2 Al-Andalus

<https://llagosti.wordpress.com>

Contents

Introducció	5
Expansió de l'Islam	6
Motivació	6
Fases	6

Organització	7
Etapas	7
Explendor econòmica i cultural	8
Trets	8
Expansió	9
Feblesa de la monarquia visigoda	9
Conquesta militar	10
Integració d'Al-Andalus a l'Imperi islàmic	11
Al-Andalus es desvincula de l'Imperi Islàmic	11
Trets al llarg dels 800 anys a la Península	11
Evolució d'Al-Andalus	12
Explendor del califat de Còrdova	12
Administració de l'Estat d'Al-Andalus	13

Cultiu de terres	14
Cultius	14
Sistemes de regatge	15
Tipus	15
Ciutats d'Al-Andalus	16
Grups socials musulmans	16
Grups socials no-musulmans	16
Al-Andalus	17
Biblioteca Al-Hakam	18
Desenvolupament de les arts, les lletres i les ciències	18
Història, Geografia i Filosofia	18
Prosa i Poesia	18
Avanços tecnològics	19

Noves tecnologies i instruments	19
Medicina i Farmàcia	19
Navegació	19
Art andalucí	20
Predomini de l'arquitectura	20
Decoració ornamental	20
Arquitectura	21
Època del califat (756-1031)	21
Època Taifa i Almohade (1031-1212)	21
Època Nassarita (1238-1492)	21
Vocabulari	22
Comparació de conceptes	25
Ordena cronològicament	28

Introducció

- Segle VII: Els musulmans iniciarn un procés d'expansió i conquistaren un gran imperi.
- 711 - 1492: La debilitat del regne visigòtic va permetre que els musulmans entraren en la península i es quedaren llarg temps.
- El territori ocupat rep el nom d'Al-Andalus, comprén la major part de la Península.
- Al llarg del temps aquest territori va estar conquerit pels reis cristians que romanien al nord de la Península.

Expansió de l'Islam

Motivació

Moguts pel desig de difondre la seua nova religió, els musulmans van aprofitar la feblesa dels imperis veïns per a dur a terme una **expansió militar**.

Fases

- Segle VII: S'enfronten a l'imperi Bizantí.
- Segle VIII: Assegten fins a Constantinoble, però no van poder conquerir-la.
- Segle IX: S'expandeixen per Sud d'Egipte i cap a l'Itàlia.

Organització

Etales

- **Primers califes** (632-661): **xiïtes** (el califa havia d'ésser descendent de Mahoma), **sun-nites** (pensaven que havia d'ésser escollit d'entre els millors creients).
- **Disnastia omeia** (661-750): Instal·lats a Damasc, gran expansió per la península Ibèrica.
- **Dinastia abbassida** (750-1258): Van derrotar els omeies i instal·len la capital a Bagdad.
- **Turcs**: En 1453 van conquerir Constantinoble.

Explendor econòmica i cultural

Trets

- Llengua oficial de l'imperi: **l'àrab**.
- Els avantatges econòmics i culturals que va gaudir l'**islamització** va afavorir la seua expansió.
- L'imperi es va omplir de **noves ciutats**, que eren centres religiosos, polítics, econòmics i culturals.
- A les ciutats es varen crear: Escoles, bibliloteques i centres de traductors.

Expansió

Feblesa de la monarquia visigoda

- Crisi profunda
- Empobriment general de l'economia, empobriment de la població
- Hi havia una **monarquia hereditària**, però els defensors de la **monarquia electiva** demanaven ajuda al bovernador musulmà de Tunez.

Conquesta militar

- 711 entren els musulmans a la Península u es reus cristians queden reclosos a les muntanyes cantàbriques.

Integració d'Al-Andalus a l'Imperi islàmic

- Els governadors musulmans establixen un **pacte de submissió** amb els reis gots, els quals conservaven el seu poder.
- Religió oficial de nou Estat: L'islam.
- **Muladí**s: Persones que accepten la llengua àrab, els costums i la indumentària.
- **Mossàrabs**: Població que es va mantenir cristiana.

Al-Andalus es desvincula de l'Imperi Islàmic

Trets al llarg dels 800 anys a la Península

- Disminició del territori d'Al-Andalus
- Rivalitats i enfrontaments entre els diferents grups de poder
- Emirat Dependent (718-756)
- Emirat Independent (756-929)

Evolució d'Al-Andalus

- El califat de Còrdova (929-1031): Abderraman III
- Els regnes de Taifes (1031-1248): Regnes independents
- El regen nassarita de Granada (1248-1492)

Explendor del califat de Còrdova

- Època de màxim esplendor d'Al-Andalus
- Exèrcit nombrós, expedicions militars victorioses
- Impostos: (paries) per obtenir la pau, sobre la producció agrícola
- Burocràcia

Administració de l'Estat d'Al-Andalus

- Dividit en 21 províncies o cores
- Califa: Poder absolut
- Hayib: Primer ministre
- Visirs: Ministres
- Divan: Govern
- Valís: Governadors de les províncies
- Qais: Governadors de les comarques
- Cadis: Jutges
- Mostassafs: controlaven el sol i el comerç de les ciutats

Cultiu de terres

- S'introdueixen noves espècies de plantes amb predomini del regadiu.

Cultius

- Cereals
- Hortalises i verdures
- Frutes
- Espècies
- Altres

Sistemes de regatge

- Augmenten la productivitat
- Sèquies, canalitzacions d'aigua aprofitant el desnivell
- Pou
- Roda

Tipus

- Sènia
- Roda hidràulica

Ciutats d'Al-Andalus

Disposaven d'una societat urbana, amb grans ciutats envoltades de muralles.

Grups socials musulmans

- Àrabs: minoria, acabaràben càrrecs, privilegis i propietat de la terra.
- Berbers: pastoratge, condició humil.
- Muladí: havien segut cristians, es van convertir a l'islam adoptant la llengua i els costums.

Grups socials no-musulmans

- Mossàrabs: van mantenir la religió cristiana i vivien majoritàriament en les ciutats.
- Jueus: eren artesans, comerciants, mèdics i científics.

Al-Andalus

- Conquesta d'Al-Andalus
- D'emirats als regnes de Taifes
- Incorporen sistemes de regadiu: Tribunal de les Aigües
- Economia urbana: pròspera vida urbana, obres públiques, palaus, jardins, paperera, tèxtil, ceràmiques, ports.
- Gran aportació cultural

Biblioteca Al-Hakam

Desenvolupament de les arts, les lletres i les ciències

- Matemàtiques, Astronomia, Medicina, Botànica, Agronomia, Astrologia.

Història, Geografia i Filosofia

- Aberroes
- Maimònides

Prosa i Poesia

- Ibn Hazm

Avanços tecnològics

Noves tecnologies i instruments

- Molins de vent
- El carretó
- Pergamini
- Ceràmica

Medicina i Farmàcia

- Cirugia

Navegació

- Construiren naus més grans

Art andalucí

Predomini de l'arquitectura

- Materials sencills: rajora i fusta.
- Recobriment d'edificis per mitjà de voltes i cúpules decorades.
- Utilització de pilars, columnes i arcs.
- Austeritat en la decoració dels murs exterior.
- Decoració interior amb marbres, rajoles, guixeries i fustes.
- Moltes construccions amb bonics jardins.

Decoració ornamental

- Llacieries: motius geomètrics.
- Atauric: motius vegetals.
- Arabesca: motius vegetals i geomètrics entrelaçats.
- Cal·ligrafia: escriptura de textos de l'Alcorà.

Arquitectura

Època del califat (756–1031)

- Aportacions tècniques, major riquesa constructiva i ornamental.
- Mesquita de Còrdova i palau de Madina al-Zahra.

Època Taifa i Almohade (1031–1212)

- Arquitectura més austera, descuida l'ornamentació.
- Alcassaba de Màlag, Aljaferia de Saragossa, la Giralda i la Torre del Oro en Sevilla.

Època Nassarita (1238–1492)

- Gran riquesa decorativa en l'interior de les edificacions.
- Alhambra i Generalife de Granada.

Vocabulari

- **Call:** Els calls o jueries eren les zones habitades antigament per jueus als Països Catalans. El nom prové de l'hebreu Qahal, «comunitat», potser per influència del llatí callis, «pas estret entre dues parets».
- **Medina:** Vol dir "ciutat il·luminada", allí roman la tomba del profeta *Muhamad*, Mahoma. És la segona ciutat santa després de la *Meca*.
- **Arc de ferradura:** L'arc de ferradura o arc ultrapassat és el que té una obertura que ultrapassa la mitjana circumferència amb el centre situat per sobre de la línia d'arrencada. És més obert que l'islàmic i amb l'extradós vertical sobre la línia d'arrencada, sostingut per columnes amb grans àbacs i capitells d'imitació coríntia.
- **Sarq Al-Andalus:** Xarq al-Àndalus (de l'àrab, Xarq al-Andalus, literalment "l'Orient de l'Àndalus") és el nom que rebia la regió oriental de l'Àndalus durant el domini musulmà. Incloïa el territori comprès aproximadament entre el cap de Gata a Almeria i ath-Thaghr al-Alà o Frontera Superior, que varià amb el temps fins a restar primer a l'alçada del riu Cardener i la Conca de Tremp, i després de l'Ebre; incloïa, a més, les illes Balears i Pitiüses.
- **Cadí:** Un cadí és, en el món musulmà, un jutge que aplica la xaria, la llei religiosa islàmica; en conseqüència els cadis tenen jurisdicció sobre aquells temes legals que afecten la xaria i exerceixen funcions civils, judicials i religioses. En aquest sentit, el cadí és un jutge de

pau i un notari que regula certs actes de la vida quotidiana: casaments, divorcis, repudis, successions, herències, etc. El cadi rep aquest nom perquè té el poder de jurisdicció o qada. Sota el règim dels beys, aquest càrrec s'anomenà caicaman. Cadi es troba a l'origen del mot "alcalde".

- **Almodí:** Un almodí (de l'àrab al-mudí, mesura de grans) en temps medievals era una mesura d'àrids que corresponia a 6 cafissos.[1] Per extensió també va acabar donant nom a l'edifici o indret on es conservaven els cereals i on eren venuts,[2] el qual també era conegut com a alfòndec.[1] També va denominar l'impost de l'almodinatge que gravava la importació i venda de cereals.
- **Raval:** Raval és un arabisme que vol dir un suburbi o un barri extramurs. Prové de l'àrab Rabad (plural arbad) i fa referència a un barri de població (medina) situat als afores d'aquesta. Aquesta paraula va originar el català "raval" i el castellà "arrabal".
- **Sínia:** Una sínia o sénia és una màquina d'elevat aigua. Consisteix bàsicament en una roda vertical que és accionada per un animal o bé per la força del corrent d'aigua o fins i tot del vent. Normalment s'utilitzava en els regadius tradicionals i per l'abastiment d'aigua, actualment s'han substituït per bombes i altres procediments.

Comparació de conceptes

- **Califa:** Títol que designava la màxima autoritat de l'islam, tant a nivell espiritual com polític.
 - **Emir:** Cap militar, governador o príncep d'un país islàmic.
-

- **Muladí:** Que havia estat cristià.
 - **Mossàrab:** Eren els cristians ibèrics que visqueren sota el regne musulmà d'Al-Àndalus.
-

- **Mesquita:** Temple de la religió islàmica.
- **Alcassaba:** Recinte fortificat dins d'una població emmurallada, amb funció de defensa militar.

- **Àrab:** Poble semita originari d'Aràbia.
- **Berber:** Conjunt de parlars del nord d'Àfrica. El nom de la llengua ve de ""bàrbar".
- **Musulmà:** Un musulmà és qui professa l'islam, una religió abrahàmica monoteïsta basada en l'Alcorà, que els musulmans consideren la paraula literal de Déu revelada al profeta Mahoma, i, amb menor autoritat que l'Alcorà, els ensenyaments i pràctiques atribuïts tradicionalment a Mahoma. «Musulmà» (en àrab) és una paraula àrab que significa «el que se sotmet a Déu».

- **Omeia:** Van ser un llinatge àrab que va exercir el poder califal primer a Orient, amb capital a Damasc, i després a Al-Àndalus, amb capital a Còrdova.
 - **Abbasida:** Foren una dinastia de califes que governà políticament i religiosament el món musulmà des del 750 fins al 1258, amb un prolongament a Egipte fins al 1517, quan el seu paper va ser assumit pel soldà de Turquia (Imperi Otomà).
-

- **Almoràvits:** Foren un poble del nord d'Àfrica, nòmades berbers del Sàhara, que al segle XI fundaren la quarta dinastia del Marroc.
- **Almohades:** Eren un poble del nord d'Àfrica que el 1147 va ocupar i dominar bona part d'al-Àndalus. Foren un moviment religiós amb un fort influx amazic que va inspirar diversos estats a l'extrem occidental del món islàmic al segle XII.

Ordena cronològicament

La **batalla de Guadalete** és una batalla que va tenir lloc l'any 711 entre els musulmans i els visigots, amb la derrota dels darrers, i com a conseqüència les tropes del Califat van expandir-se i conduïren la invasió musulmana d'Hispania.

Pacte de Teodomir: El tractat d'Oriola (abril de 713) fou un ahd (pacte) de submissió entre el duc visigot Teodomir i els invasors musulmans, representats pel fill de Mussa ibn Nussayr, Abd-al-Aziz, que respectà una certa independència del territori del primer, situat entre l'actual Múrcia i Alacant. El tractat fou ratificat a Bagdad pel Califa i el mateix Teodomir. El 825 es deixa d'esmentar el regne de Tudmir a les cròniques islàmiques.

El **califat de Còrdova**, també conegut com a califat omeia de Còrdova o califat d'Occident, fou un califat proclamat per Abd al-Rahman III el 929, posant així fi a l'emirat independent instaurat per Abd-ar-Rahman I ad-Dàkhil el 756.

Regne nassarita de Granada: L'any 1238, entra a Granada Muhàmmad I al-Ghàlib, també conegut com Al-Hamar ('el Roig'). És el fundador de la dinastia nassarita (que va tenir vint soldans granadins) i el fundador del Regne de Granada. Des del començament, fou un regne amic dels reis castellans, però amb el pas dels anys hagué de fer-se tributari per tal de mantenir la independència. Aquest regne ocupava un ampli territori, que comprenia les actuals províncies de Màlaga, Almeria, Granada i una part de Cadis. També tenia una gran façana marítima, ports importants per al comerç i una agricultura de regadiu pròspera. El darrer rei d'aquesta dinastia fou Boabdil (Abu-Abd-Al·lah), derrotat el 1492 pels reis catòlics. A partir d'aqueix moment, passà a formar part de la corona de Castella.

La **Batalla de Poitiers** va ser lliurada entre el Regne d'Anglaterra i el Regne de França el 19 de setembre del 1356, resultant en la segona de les tres grans victòries angleses a la Guerra dels Cent Anys.

Divisió en regnes de Taifes: Les taifes van aparèixer com a conseqüència de la fitna o guerra civil que es va desencadenar pel tron entre els partidaris de l'últim califa legítim Hixam III, i els successors del seu primer ministre o hajib Almansor. En el rerefons també hi havia problemes amb l'angoixant pressió fiscal necessària per a finançar el cost dels esforços bèl·lics. La divisió es va reproduir en diverses ocasions, creant-se més taifes. També se succeïren diferents invasions des del nord d'Àfrica, com la dels almoràvits (1090-1102), els almohades (1145-1146) i els benimerins (1224). Aquest debilitament progressiu va provocar que, a mitjans del segle XIII, l'al-Àndalus quedara reduït al regne nassarí de Granada, que no va capitular fins al 2 de gener de 1492, data oficial en què es posa fi a l'anomenada Reconquesta.